

af Kapitalens Frihed til Fordel for den store forbrugende Befolkning.

Jeg vil med det samme gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Rode. Det forekommer mig, at det ærede Medlem skelnede skarpt mellem Berettigelsen af de Foranstaltninger, som havde fundet Sted under Krigen, og dem, som man kunde og burde gennemføre i Samfundene efter Krigen. Det ærede Medlem sagde, at det var den Forskel, at under Krigen var Landet lukket; og da var disse regulerende Foranstaltninger berettigede, men nu var Landet åbent, nu strømmede Varemængderne ind udefra, og det ærede Medlem mener formentlig, at der igennem tilvejebragtes Betingelserne for normale Forhold, for fri Konkurrence.

Men det store Spørgsmaal er jo, om de Varemængder, der strømmer ind i Landet, overhovedet betyder noget for den frie Konkurrence. Jeg har adskillige Gange ude i Verden haft Lejlighed til at se Repræsentanter for dansk Handel afvente den gunstigst mulige Lejlighed for at gøre store Indkøb særlig i den Tid, da man ude i Landene havde en synkende Valuta, og jeg har faaet den Opfattelse, at de kolossale Vareinvasioner, der paa et vist Tidspunkt blev saa store, at man maatte gaa til at tage Forholdsregler imod dem, i Virkeligheden ikke betyder billigere Varer for den forbrugende Befolkning. Nej, saaledes som man nu har ordnet sig med økonomiske Sammenslutninger ogsaa paa Handelsens Omraade, betyder de billigere udenlandske Varer i og for sig kun en højere Avance for dem, der sælger disse Varer. Det har ogsaa vist sig, at der har kunnet være uendelig ringe Forskel paa Prisen paa en dansk og en udenlandsk Vare, men i Butikkerne har det næsten ikke været til at opdrive den danske Vare, og simpelt hen af den Grund, at Avancen paa den udenlandske Vare er større. I det hele taget tror jeg, man skal regne med, at en Del af de Forhold, som opstod under Krigen og bevirkede, at i Staterne maatte gribe ind paa forskellige Maader, slæber man med i Samfundene efter Krigen i en ganske uhyggelig Grad. Jeg tror, at Trustdannelsen, Selskabsdannelsen osv. v. er langt stærkere udviklet efter Krigen end før Krigen.

Men der var en anden Ting i det ærede Medlem Hr. Rodes Tale, som gjorde Indtryk paa mig. Den forekom mig at være bemærkelsesværdig i særlig en Henseende. Det var ikke det Punkt i den, der har vakt Opsigt, nemlig da det ærede Medlem sagde, at hvis dette høje Ting og det andet høje

Ting vedtog dette Lovforslag, vilde de have foretaget den mest uvenlige Handling, man kunde tænke sig, overfor den nuværende Regering — jeg blev helt rørt; det var umaaelig smukt, at Regeringens Ve og Vel ligger det ærede Medlem saa stærkt paa Sinde. Men det, der har staaet i min Bevidsthed og sikkert i Masser af tænkende Arbejders Bevidsthed, var noget ganske andet. Det ærede Medlem holdt nemlig for nogle Aar siden her i Tinget en Tale, som havde en ganske anden Karakter end den, det ærede Medlem holdt nu, en Tale, hvis Hovedtræk endnu bevares i Masser af danske Arbejders Bevidsthed.

Det var den Tale, det ærede Medlem holdt i Efteraaret 1916, hvor det ærede Medlem gjorde Rede for de kontrolerende og regulerende Bestemmelser, som det danske Samfund havde indført, og som en Masse Samfund under Krigen var blevet tvunget til at indføre, og derefter samlede sine Betragtninger i, at for Menneskeheden, for de menneskelige Idealer var Sammenbrudet en dyb Fornedelse, en dyb Skuffelse, men efter Ragnarok kommer der en ny Jord med social Retfærdighed, med Solidaritet, hvor der bygges videre paa de Foranstaltninger, paa den Plan, som er skabt i det nye Indenrigsministerium, de Erfaringer, som der er indhøstet, skal ikke lægges ned i en Skuffe, som Nøglen drejes om for.

Jeg havde det Indtryk, da jeg nu sad og hørte det ærede Medlems Tale, at nu havde han pakket alle sine Idealer ned i Skuffen og drejet Nøglen om. Vi Arbejdere, der stod udenfor det hele den Gang, som ganske almindelige Medlemmer af den danske Arbejderklasse, fik i hvert Fald en ganske anden Opfattelse af de Tanker, det ærede Medlem gjorde sig til Talsmand for. Vi fik den Opfattelse, at det ærede Medlem vilde bestræbe sig for at naa til et Samfund med større social Retfærdighed, hvor man byggede videre paa de regulerende Bestemmelser, som allerede var skabt i det nye Indenrigsministerium, for at kontrollere opadtil og hjælpe efter nedadtil, saaledes at vi kunde naa om ikke det Samfund, som vi som Socialdemokrater tilstræber, dog et Samfund med større Lighed, end vi havde før Krigen og har den Dag i Dag; thi det er jo netop Sagen, at Samfundene efter Krigen er blevet langt hæsligere, i deres Klassedannelser langt frygteligere end før Krigen.

Nu er der jo ikke noget at sige til det; Mands Lyst, Mands Himmerige. Der er